Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	13Co/61/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6122433519
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Ján Auxt
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2023:6122433519.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Auxta a členov senátu JUDr. Vladimíra Šalamúna a Mgr. Stanislavy Salajovej, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, B. B., právne zastúpeného Mgr. Ivanom Bugrim, advokátom, so sídlom Námestie SNP 23, Zvolen, IČO: 42 307 155, proti žalovanému: Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5 543,76 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 20C/77/2022-269 zo dňa 16. mája 2023, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 20C/77/2022-269 zo dňa 16. mája 2023 p o t v r d z u j e .

II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.543,76 Eur v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Súd prvej inštancie vyhovel v plnom rozsahu žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie z dôvodu nesprávnej resp. neúplnej transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES zo dňa 04. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „smernica“) na 48-hodinový týždenný pracovný čas, a to konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o HaZZ“), za ktorú zodpovedá žalovaný na princípe absolútnej objektívnej zodpovednosti.

3. Súd prvej inštancie dospel k tomu, že podľa § 3 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Európskej únie v dôsledku nesprávneho prebratia smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno zaradiť medzi súkromnoprávne spory. Skutočnosť, že žalovaný v takomto spore je štát je bez právneho významu. Účastníkom občianskoprávnych vzťahov môže byť aj štát a v takom prípade je podľa § 21 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) právnickou osobou. Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „súdny dvor“) jednoznačne vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva Európskej únie medzi jednotlivcom a štátom rozhodujú príslušné vnútroštátne súdy. V prípade absencie alebo

nesprávnej transpozície smerníc, ako právnych aktov Európskej únie, ktoré majú priamy účinok a ich ustanovenia sú bezpodmienečné, dostatočne jasné a presné, osoby, ktoré sú konaním štátu poškodené, môžu sa voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu. Článok 6 písm. b) smernice má priamy účinok, pretože priznáva jednotlivcovi práva, v rámci minimálnych požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času. Zodpovednosť členského štátu Európskej únie platí v prípade každého porušenia bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa vnútroštátneho práva povinnosť škodu nahradiť. Z uvedených dôvodov je preto žalovaný – Slovenská republika v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, za ktorý koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) ako ústredný štátny orgán, do pôsobnosti ktorého patrí hasičský a záchranný zbor, ktorého príslušníkom bol žalobca v rozhodnom období. Ministerstvo vnútra je zároveň štátny orgán do kompetencie ktorého spadá právna úprava zriadenia, postavenia organizácie a riadenia hasičského a záchranného zboru, úprava štátnej služby a právnych vzťahov, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby príslušníkov hasičského a záchranného zboru. Ministerstvo vnútra je kompetenčne zodpovedné aj za riadnu transpozíciu smerníc Európskej únie do slovenského právneho poriadku týkajúce sa úpravy požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času príslušníkov hasičského a záchranného zboru. V súvislosti so vznesenou námietkou miestnej nepríslušnosti súdu žalovaným súd prvej inštancie poukázal na § 19 písm. b) CSP, ktorý upravuje osobitnú miestnu príslušnosť tak, že popri všeobecnom súde žalovaného, je na konanie miestne príslušný súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Zo skutkových tvrdení, ktoré žalobca v konaní uviedol vyplýva, že k zásahu do jeho práv postupom žalovaného došlo v súvislosti s výkonom štátnej služby príslušníka hasičského a záchranného zboru v mieste vykonávania štátnej služby v územnom obvode Okresného súdu Banská Bystrica, preto súd postupom podľa § 42 CSP námietku miestnej nepríslušnosti vyhodnotil ako nedôvodnú.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobca je príslušníkom hasičského a záchranného zboru s miestom výkonu práce Banská Bystrica, Komenského 27. Do služobného pomeru bol prijatý rozhodnutím Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru Banská Bystrica, so sídlom Komenského 27 zo dňa 31. 05. 2011 dňom 01. 06. 2011 podľa § 20 ods. 7 zákona o HaZZ. Štátnu službu vykonáva v služobnej hodnosti práporčík vo funkcii hasič, strojník v čate A na Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru Banská Bystrica. Má odpracovaných viac než 14 rokov. Súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané, že smernica nebola správne transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, a to do ustanovení zákona o HaZZ a ustanovenia tohto zákona sú v rozpore s článkom 2 ods. 1 a článkom 6, písm. b/ smernice. V prílohe č. 4 k zákonu o HaZZ v bode 6 sa uvádza, že do zákona bola prebratá aj predmetná smernica a teda deklaruje jej prebratie do nášho zákona, avšak napriek tomu zákon umožňuje služobnému úradu, aby pracovný čas hasiča bol rozvrhnutý tak, že pravidelne a sústavne prekračuje smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, tak ako ho stanovuje smernica a judikatúra súdneho dvora, keďže základný problém vyplýva z pojmu pracovný čas. Pojem pracovný čas vymedzuje článok 2 ods. 1 smernice a článok 2 ods. 2 smernice definuje pojem čas odpočinku s tým, že z judikatúry súdneho dvora vyplýva, že pojem pracovný čas je potrebné definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov a z judikatúry Súdneho dvora konštantne vyplýva, že čas pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času a rozhodujúcim faktorom pre záver, či sú naplnené znaky pojmu pracovný čas je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby (rozsudok súdneho dvora C-397/2001, C-14/2004). Podľa rozsudku súdneho dvora C-518/2015 členské štáty sa nemôžu pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení tejto smernice, ktorá definuje pojmy pracovný čas a čas odpočinku. Článok 15 smernice neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali menej reštriktívnu definíciu pojmu pracovný čas. Článok 2 smernice sa má vykladať tak, že čas pracovnej pohotovosti, ktorú pracovník trávi doma s povinnosťou reagovať na výzvu zamestnávateľa do ôsmich minút, čo do značnej miery ovplyvňuje jeho možnosti venovať sa iným činnostiam sa má považovať za pracovný čas. Žalovaný v konaní namietal tvrdenie žalobcu, že dotknutá smernica nebola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne a tvrdil, že paragrafové znenie zákona o HaZZ neodporuje dotknutej smernici. Z citovaných paragrafových znení zákona o HaZZ nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť služobného času. Čas

služobnej pohotovosti, pokiaľ nedochádza k služobným výjazdom, sa do služobného času nezapočítava a práve v tom spočíva rozpor právom Európskej únie. Žalovaný argumentoval, že nemožno výkon neaktívnej služobnej pohotovosti započítať do pracovného služobného času. Služobnú pohotovosť zákon explicitne nezaraďuje do výkonu štátnej služby, práve naopak, z § 86 zákona o HaZZ pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času vyplýva, že zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu nadväzujúcou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Rozlíšenie je podľa neho zreteľné aj z ohodnotenia výkonu štátnej služby a výkonu služobnej pohotovosti v § 103 zákona o HaZZ, keď za výkon služobnej pohotovosti patrí mimo služobného príjmu osobitný mzdový nárok vo forme peňažnej náhrady za služobnú pohotovosť v štátnej službe, ktorá sa určuje ako percento z časti služobného príjmu. Rozlíšenie vyplýva z § 122 ods. 3 zákona o HaZZ, pretože ak počas trvania služobnej pohotovosti dôjde k vykonaniu výjazdu, až takéto vykonávanie je štátnou službou. Podľa citovanej smernice je pracovný čas aj čas pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorej je pracovník fyzicky prítomný na pracovisku a 48-hodinová hranica pre priemerný týždenný pracovný čas zahŕňa nadčasy aj pracovnú pohotovosť. Zákon o HaZZ umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi služobný pracovný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) smernice. Z uvedeného preto možno vyvodiť záver, že práva žalobcu sú vzhľadom na znenie článku 2, článku 6 písm. b) smernice porušované, a to dostatočne závažne, pretože ide o práva s osobitným významom, ktoré zakladajú minimálnu požiadavku na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Súd prvej inštancie sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním smernice mu vznikla ujma, ktorú je možné analogicky posudzovať podľa § 11 a nasl. OZ vzťahujúcich sa na ochranu osobnosti. Vychádzajúc z výpovede žalobcu, z rozpisu jeho pracovnej pohotovosti, z evidencie dochádzky za žalované obdobie a z obsahu výplatných pások žalobcu za obdobie september 2019 až august 2022 súd prvej inštancie konštatoval, že pri určení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekročeniu maximálneho limitu 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období, t.j. v čase od septembra 2019 do augusta 2022 a v príčinnej súvislosti s porušovaním článku 2 a článku 6 písm. b/ smernice, teda dlhodobo dochádza k porušovaniu práv žalobcu, a to práva na ochranu zdravia, bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci, práva na súkromný a rodinný život. V dôsledku nerešpektovania smernice pri rozvrhovaní pracovného času žalobca prišiel o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských aktivít, fyzickej, psychickej relaxácii, čím možno konštatovať aj zásah do jeho osobnostných práv. Na základe uvedeného súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovi vznikol nárok na primerané odškodnenie, vo výške žalovanej sumy, pri určení ktorej vychádzal žalobca z výpočtu náhrady škody, keďže ju považoval za primeranú k vzniknutému zásahu k následkom v živote žalobcu a vo vzťahu k porovnateľnému kritériu ceny práce, z ktorého vychádzal. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnej výške ako úspešnej strane sporu.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP.

6. Uviedol, že podľa názoru súdu prvej inštancie obsah smernice bol do zákona o HaZZ prebratý nesprávne. Ak sa však súd prvej inštancie chcel dostať do pozície orgánu, ktorému je zverená právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky so smernicou, tak toto právo bez akýchkoľvek pochybností nespadá do kompetencie súdu prvej inštancie, resp. do kompetencie iného všeobecného súdu členského štátu Európskej únie, pričom súd prvej inštancie nemá zverenú právomoc na porovnanie súladu, resp. právne záväznému vysloveniu nesúladu zákona o HaZZ (alebo len niektorých ustanovení tohto zákona) so smernicou vo všeobecnosti, ani v konkrétnom prejednávanom prípade. Súd prvej inštancie si takýto záver nemohol osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, nakoľko dôsledky a aplikácia takéhoto konštatovania by presiahli predmet tohto súdneho sporu, kde sa posudzuje len individuálny nárok žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy. Aby mohol súd prvej inštancie skonštatovať, že došlo k porušeniu práva Európskej únie Slovenskou republikou, musel by najskôr rozhodnúť, že zákon o HaZZ nesprávne prebral smernicu do slovenského právneho poriadku, čo nie je v medziach právomocí vnútroštátnych súdov, a to ani pre individuálne posúdenie prípadu.

7. Súd prvej inštancie sa ďalej nestotožnil s jeho názorom, že je nevyhnutné rozlišovať medzi Slovenskou republikou a ministerstvom vnútra ako dvomi samostatnými subjektmi, ktorých postavenie v súdnom konaní ani v pracovnoprávnych vzťahoch nemožno zamieňať. Súd prvej inštancie nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“ a následne nesprávnym právnym posúdením aplikoval tento záver na vznik zodpovednosti kompetentných orgánov za porušenie predpisov v procese preberania a následnej aplikácie smernice. Ak sa žalobca domnieval, že Slovenská republika v pôsobnosti ministerstva vnútra nesprávne prebrala smernicu do zákona o HaZZ, musel práve žalobca preukázať, v čom vidí zásadné pochybenie, pre ktoré by mohla vzniknúť škoda. Na to, aby bolo možné konštatovať, že smernica bola prebratá nesprávne, musí dôjsť k porovnaniu zákona o HaZZ v jeho znení pred účinnosťou ako aj po účinnosti (t.j. po prebratí) smernice. Skutočnosť namietaná žalobcom v žalobe, t.j. že zákon o HaZZ výslovne neustanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich služobného času, ani neobsahuje ustanovenie stanovujúce dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín, neznamená, že by smernica bola do zákona o HaZZ prebratá nesprávne, aj keby sa na prípad žalobcu vzťahovala. Podľa jeho názoru nebolo jeho povinnosťou skopírovať doslovné znenie každého ustanovenia smernice do textu zákona aj vzhľadom na priamy účinok smernice. Inak povedané, žiadne ustanovenie zákona č o HaZZ nie je možné považovať za rozporné so smernicou. Konštatoval, že smernica môže byť do vnútroštátneho právneho poriadku prebratá správne, ale jej konkrétne použitie (t.j. aplikácia) môže byť v konkrétnom prípade v rozpore s cieľom a obsahom smernice. Až nesprávna aplikácia smernice by mohla v konečnom dôsledku založiť prípadný nárok na náhradu škody, preto je nevyhnutné, aby sa prebratie a aplikácia smernice rozlišovali, nakoľko aj nesprávne prebratá smernica môže byť u rôznych adresátov aplikovaná správne a naopak. Súd prvej inštancie celkom opomenul, že Slovenská republika pri preberaní smernice de facto neporušila žiadne predpisy, preto pri absencii protiprávneho konania nemohla vzniknúť žiadna škoda, a tým ani jej zodpovednosť za nároky, ktoré si žalobca uplatňuje v tomto súdnom konaní, navyše ide o nároky, ktoré vyplývajú z pracovnoprávneho vzťahu, pričom sa mzdový nárok „skrýva“ za náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy. Žalobca namietal nesprávne prebratie smernice, nie však jej aplikáciu v individuálnom prípade žalobcu. Slovenská republika teda nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú nesprávnu aplikáciu smernice na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa. Slovenská republika nie je zamestnávateľom žalobcu a nie je ani orgánom, ktorý by sa na aplikácii smernice podieľal. Akýkoľvek nárok žalobcu z iného ako žalovaného titulu totiž nie je predmetom tohto súdneho konania. Miera zodpovednosti za prípadný vznik škody sa musí medzi dvomi samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a ministerstvom vnútra, resp. hasičským a záchranným zborom) rozlišovať. Aj keby súd prvej inštancie konštatoval, že aplikácia smernice na služobný pomer žalobcu bola nesprávna, táto skutočnosť nesúvisí s jeho zodpovednosťou. S ohľadom na zamieňanie Slovenskej republiky a ministerstva vnútra ako dvoch samostatných subjektov, je daný ďalší dôvod nedostatku pasívnej vecnej legitimácie. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil aj pôsobnosť smernice, ktorá sa na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu. Z článku čl. 1 ods. 2 smernice vyplýva vecná pôsobnosť smernice, ktorá definuje okruh vzťahov, na ktoré sa má smernica aplikovať. Otázka osobnej pôsobnosti, t.j. určenia jednotlivých odvetví činnosti, na ktoré sa má vzťahovať, je upravená v čl. 1 ods. 3, čl. 1 ods. 4 smernice. Rozsah pôsobnosti smernice je pozitívne vymedzený v čl. 2 ods. 1 smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci (ďalej „smernica 89“) ako aj negatívne vymedzený v čl. 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa smernica na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak, ako to tvrdí žalobca. Mal za to, že štátnu službu príslušníkov hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť (ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určená služobná pohotovosť) možno subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti smernice 89 v čl. 2 ods. 2 smernice 89. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov (napr. v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, prísnej subordinácii a pod.). Rovnako úlohy, ktoré príslušníci hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej ochrany, integrovaného záchranného systému ako aj právnej úpravy samotného hasičského a záchranného zboru subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle čl. 2 ods. 2 smernice 89. Hasičský a záchranný zbor resp. jeho príslušníci vykonávajúci zásahovú činnosť, plnia okrem úloh na úseku ochrany pred požiarmi, aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, predovšetkým v oblasti priameho výkonu záchranárskych činností. Z tohto

dôvodu sú činnosti vykonávané príslušníkmi hasičského a záchranného zboru pri zásahovej činnosti práve tými osobitnými činnosťami služieb civilnej ochrany, na ktoré sa smernica 89 nevzťahuje a v čl. 2 smernice sú len príkladom vymenované „určité osobitné činnosti verejných služieb“, preto ak príslušníci hasičského a záchranného zboru nie sú taxatívne vymenovaní, neznamená to, že aplikácia týchto ustanovení je aj v tejto oblasti automatická. Mal za to, že rozhodnutie vo veci ,,V-429/09 G. Fussa“ sa navyše týka „mestského hasiča“ - zamestnanca Stadt Halle, preto ho nie je možné považovať za smerodajné, nakoľko režim výkonu hasičských činností v takomto zriadení a štruktúre mestských hasičov sú absolútne odlišné od režimu, v akom fungujú príslušníci Hasičského a záchranného zboru v Slovenskej republike, ktorého zriaďovateľom je štát (nie obec) a sú im poskytnuté rôzne osobitné výhody od „definitívy“ až po systém sociálneho zabezpečenia, tak ako v prípade príslušníkov policajného zboru. Pretože smernica sa na príslušníkov hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, je táto oblasť v plnej miere v pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy. Vzhľadom na uvedené sa príslušné ustanovenia smernice na prípad žalobcu nemôžu aplikovať, preto žalobcovi v zmysle žaloby nemohla vzniknúť žiadna škoda.

8. Žalobca podľa neho neosvedčil, že mu vznikol nárok na náhradu škody. Žalobca veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu,“ ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol žalobca v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný. Počas tejto služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je nariadený služobný zásah, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (teda v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). Rovnako tak pri nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca. V čase služobnej pohotovosti sa preto od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť,“ a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať, alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, len na základe pokynu svojho zamestnávateľa, tzn. žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. nielen za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostáva za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom, a teda má sa zarátavať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. V zmysle rozhodnutia súdneho dvora C- 46/93 Brasserie du pécheur (bod 84) by mal vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah a či včas využila všetky dostupné prostriedky na právnu ochranu. Uviedol, že žalobca nevyvinul snahu na to, aby vzniku škody (ujmy) predišiel. Žalobca nepreukázal, že oznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. do dňa podania žaloby zamestnávateľ žalobcu nemal vedomosť o tom, že výkon služobnej pohotovosti (za ktorú každý mesiac žalobca dostáva odmenu), považuje resp. pociťuje ako výraznú ujmu, preto nebolo možné, aby zamestnávateľ včas zamedzil prípadný vznik takejto ujmy alebo aspoň obmedzil jej rozsah.

9. Rozhodujúcou skutočnosťou nie je podľa žalovaného plán služieb hasičských jednotiek (striedanie troch zmien v 24 hodinových intervaloch), ale to, koľko času konkrétny príslušník skutočne strávil vykonávaním štátnej služby za týždeň priemerne v rámci konkrétneho referenčného obdobia. Podľa jeho názoru žalobca žiada akési odškodnenie vo forme vyplatenia peňažnej náhrady škody vo forme doplatku a nie nemajetkovej ujmy. Žalobca pri výpočte žalovanej sumy vychádzal nie len z počtu hodín nad maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, ale zo všetkých hodín odpracovanej služobnej pohotovosti, teda aj z tých, ktorými maximálny týždenný pracovný čas prekročený nebol. Zároveň podľa neho nie je zrejmé, prečo si žalobca svoju údajnú nemajetkovú ujmu ohodnotil sumou 2,85 Eur za každú hodinu, počas ktorej malo dochádzať k porušeniu jeho práv. Zo žiadnych okolností nemožno podľa neho nemajetkovú ujmu vypočítať tabuľkovo na základe akéhosi univerzálneho vzorca, ktorý vo svojom výsledku zodpovedá mzdovým nárokom. Žalovaný sa domnieval, že žalobca svoju ujmu vidí v skutočnosti v tom, že nebol za odslúženú určenú služobnú pohotovosť dostatočne ohodnotený. Z uvedeného dôvodu trpí žalovaný nedostatkom pasívnej vecnej legitimácie, nakoľko mzdových nárokov je možné domáhať sa len od žalobcovho služobného úradu, ktorým je ministerstvo vnútra. Žalobca si podľa neho uplatňuje mzdový nárok od pasívne vecne nelegitimovaného subjektu.

10. Žalobca podľa žalovaného neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom vidí údajný neoprávnený zásah spočíval. Žalobca nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života a najmä zásah do medziľudských vzťahov, či nepriaznivosť zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Tabuľky priložené k žalobe nemožno podľa neho považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku ujmy. Zároveň tieto tabuľky nepreukazujú žiaden zásah do osobnosti žalobcu, v dôsledku ktorého by mala byť žalobcovi priznaná nemajetková ujma. Ak by v dôsledku nesprávneho prebratia smernice neoprávnený zásah do práv žalobcu skutočne existoval, tak tento zásah by v skutočnosti stále pretrvával, potom by bolo celkom prirodzené, aby sa žalobca v prvom rade domáhal upustenia od takéhoto zásahu u svojho zamestnávateľa, čo však nežiadal.

11. Zároveň žalovaný vzniesol námietku premlčania, ktorú odôvodnil tým, že žaloba bola podaná v októbri 2022, t.j. viac ako tri roky od momentu, kedy malo dôjsť k údajnému zásahu do žalobcových práv, pretože žalobca uvádza ako žalované obdobie september 2019 až august 2022. Žalobca viaže začiatok plynutia premlčacej doby na deň splatnosti jeho služobného platu za ten mesiac, v ktorom došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu.

12. Žalobca sa vyjadril k odvolaniu žalovaného s tým, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považoval za zákonný a vecne správny v celom rozsahu a odvolanie žalovaného v celom rozsahu za nedôvodné a neopodstatnené. Odvolacie námietky žalovaného nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť a zákonnosť odvolaním napadnutých výrokov I. a II. rozsudku súdu prvej inštancie. Námietku nedostatku právomoci či „kompetencie“ súdu prvej inštancie považoval za účelovú a zjavne nedôvodnú. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry súdneho dvora vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu. Poukázal na to, že súdny dvor vo svojej konštantnej judikatúre výslovne vyžaduje od vnútroštátnych súdov, aby správnosť prebratia smerníc kontrolovali, keďže takáto činnosť predstavuje základný kameň, na ktorom je postavená doktrína súdneho dvora o priamych a nepriamych účinkoch a aplikovateľnosti predpisov práva Európskej únie vnútroštátnymi orgánmi každého členského štátu. Vnútroštátny súd pri rozhodovaní o individuálnom nároku jednotlivca na náhradu škody (či už majetkovej škody alebo nemajetkovej ujmy) vzniknutej porušením práva Európskej únie má a musí mať právomoc posudzovať, či vnútroštátna právna norma je v súlade s právom Európskej únie, teda posudzovať aj to, či konkrétna smernica bola do vnútroštátnej úpravy transponovaná správne. V tomto smere poukázal na rozhodnutie v rozsudku súdneho dvora C-106/89, C_456/98 a pre túto vec ťažiskový rozsudok súdneho dvora C-429/09 vo veci Günter Fuß proti Stadt Halle. Súd prvej inštancie sa s otázkou právomoci na prejednanie a rozhodnutie v tejto veci vysporiadal, jeho právny záver o existencii právomoci súdu na konanie v tejto veci považuje za nepochybne správny, plne sa stotožňuje s právnym záverom o tom, že na území Slovenskej republiky neexistuje žiadny iný orgán než všeobecný súd v civilnom sporovom konaní, ktorý by bol vzhľadom na predmet tohto konania oprávnený a súčasne povinný prejednať a rozhodnúť tento spor a v rámci neho si aj prejudiciálne posúdiť súlad a správnosť transpozície smernice do zákona o HaZZ. K námietke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného sa pridržiaval vyjadrenia v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalovaný podľa neho neuviedol pri otázke pasívnej vecnej legitimácie žiadne nové relevantné skutkové či právne argumenty, ktoré by už nepredniesol v doterajšom priebehu konania, a ktorých nesprávnosť by už nebola vyvrátená v priebehu konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie s touto námietkou žalovaného vyčerpávajúco a správne vysporiadal. K námietke pôsobnosti smernice uviedol, že žalovaný rovnakú námietku už uviedol v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom k tejto námietke sa žalobca už aj písomne vyjadroval. Považoval za nepochybné, že smernica sa v celom rozsahu a bez obmedzenia vzťahuje na činnosť hasičov (teda aj na žalobcu), pričom činnosť hasičov v žiadnom prípade nespadá pod „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ tak, ako to zjavne účelovo a zavádzajúco tvrdí žalovaný. K otázke nároku na náhradu škody, pokiaľ sa žalovaný nestotožňuje s právnym posúdením súdu prvej inštancie, čo sa týka splnenia podmienok na vznik nároku na náhradu škody porušením práva Európskej únie tak, ako boli tieto založené rozhodovacou praxou súdneho dvora, žalovaný zopakoval tie isté tvrdenia, ktoré už uvádzal v písomnom vyjadrení v konaní pred súdom prvej inštancie, ku ktorým sa žalobca vyjadril.

13. K námietke voči nároku na náhradu škody žalobca uviedol, že je nesporné, že ako hasič vykonáva určenú služobnú pohotovosť (ktorá mu nie je započítavaná do odpracovaného času a žalovaný ju za pracovný čas nepovažuje), výlučne na jeho pracovisku (teda na hasičskej stanici), ktorú nemôže opustiť a po celý čas trvania určenej služobnej pohotovosti musí byť v služobnej rovnošate pripravený do jednej

minúty opustiť stanicu a vykonať služobný zákrok (pri požiari, živelnej pohrome a pod.). S poukazom na judikatúru súdneho dvora považoval potom za absolútne nepochybné, že ním vykonávanú služobnú pohotovosť (a to vrátane jej „neaktívnej časti“), je nevyhnutné považovať za pracovný čas tak, ako to stanovuje článok 2 ods. 1 smernice a to úplne bez ohľadu na to, že nie počas celej dĺžky trvania určenej služobnej pohotovosti (8 hodín v rámci každej zmeny) vykonáva „aktívnu činnosť“. V doterajšom priebehu sporu rozsiahlo poukázal na rozhodnutia súdneho dvora, z ktorých jednoznačne vyplýva, že práve takú služobnú pohotovosť, akú v rámci určenej služobnej pohotovosti každý hasič vykonáva, je nevyhnutné považovať za pracovný čas. V tomto prípade bola smernica do našej vnútroštátnej právnej úpravy podľa žalobcu transponovaná len formálne (deklarovaním jej prebratia do zákona o HaZZ), pretože ciele smernicou sledované - v tomto prípade reálne rešpektovanie vymedzenia pojmu „pracovný čas“ (čl. 2 ods. 1 v spojení s ods. 2 Smernice) a zároveň aj neprekračovanie maximálne 48 hodinového týždenného pracovného času (čl. 6 písm. b) smernice), úplne zjavne dosahované nie sú a neboli a vnútroštátna právna úprava v zákone o HaZZ tieto ustanovenia smernice nerešpektuje, o čom žalovaný nepochybne vie a musí vedieť. Žalobca považoval za zarážajúce, že žalovaný (štát), ktorý porušuje dlhoročne svoje povinnosti a vedome nerieši a udržiava ním vyvolaný protiprávny stav, vyčíta jednotlivcovi (žalobcovi), že sa domáha odškodnenia ujmy, ktorá mu reálne vznikla, a za ktorú zodpovedá štát na základe zásady absolútnej objektívnej zodpovednosti. Žalobca považoval za úplne nedôvodné a zavádzajúce, ak sa žalovaný proti napadnutému rozsudku bráni tvrdením, že sa žalobca mal domáhať „upustenia od neoprávneného zásahu“, keď si zjavne musí byť vedomý, že v prípade uloženia takejto povinnosti by nevyhnutne došlo k situácii, kedy by na hasičských staniciach v určité dni nemal kto slúžiť a tak by bola ohrozená bezpečnosť, životy, zdravie a majetok ľudí.

14. Žalobca ďalej argumentoval, že už k žalobe priložil relevantné listinné dôkazy - výpis z dochádzkového systému a výplatné pásky za každý mesiac žalovaného obdobia, pričom tieto dôkazy ako ani skutkové tvrdenia ohľadne rozsahu počtu odslúžených hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré sa mu nezapočítavali do odpracovaných hodín, neboli ani samotným žalovaným absolútne nijako spochybnené. Rovnako tak podrobne uviedol a preukázal, že jeho priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia dosiahol 52,14 hodín. Žalobca vyjadril presvedčenie, že svoj nárok (čo do rozhodujúcich skutkových tvrdení o rozsahu pracovného času a služobnej pohotovosti, a svojím výsluchom na pojednávaní aj čo do následkov prekračovania maximálneho pracovného času na mojom osobnom živote) preukázal a odôvodnil viac než dôkladne a podrobne. V súvislosti s námietkou žalovaného o tom, že by žalobcovi nejaká ujma vôbec vznikla žalobca poukázal najmä na obsah jeho výpovede na pojednávaní. V danom prípade je podľa názoru žalobcu podstatou veci to, že čas, ktorý často trávil v práci nad rámec smernicou maximálne prípustných 48 hodín týždenne (ktorý žalovaný ani nepovažuje za pracovný čas), by v práci tráviť nemusel a nemal. Tento čas by teda mohol využiť akokoľvek inak podľa vlastného slobodného rozhodnutia, či už s rodinou, priateľmi, koníčkami, alebo áno – prípadne aj spaním a odpočinkom. Prvoradým cieľom prijatia predmetnej smernice bolo zlepšiť bezpečnosť a ochranu zdravia pracovníkov pri práci, čo má byť dosiahnuté okrem iného práve aj zabezpečením primeranej doby odpočinku a obmedzením nočnej práce. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú mu súd prvej inštancie priznal zohľadňuje závažnosť, intenzitu a dĺžku trvania zásahu do jeho základných práv, mieru zavinenia žalovaného a okolnosti, za ktorých k porušovaniu mojich práv došlo a naďalej dochádza (roky trvajúce vedomé a zjavne úmyselné udržiavanie protiprávneho stavu, ktorý zrejme žalovanému vyhovuje a napriek objektívnej vedomosti o rozpore zákona o HaZZ s úniovým právom tento protiprávny stav neodstránil).

15. V súvislosti s námietkou žalovaného, že žalobca neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom údajný neoprávnený zásah spočíval, poukázal na judikatúru súdneho dvora, konkrétne na rozsudok C429-09 zo dňa 25.11.2020 vo veci Günter Fuß, podľa ktorého už len samotná strata času odpočinku je sama o sebe dostatočným dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody porušením článku 6 písm. b/ smernice. V samotnej žalobe uviedol, ako sa dlhodobé porušovanie smernice prejavovalo na jeho osobnom a rodinnom živote a navrhol vykonanie dôkazu jeho výsluchom ako strany sporu v zmysle § 195 ods. 1 CSP. Suma 2,85 Eur za každú hodinu, počas ktorej malo dochádzať k porušeniu práv je výsledkom porovnania žalovanej sumy s počtom hodín žalobcom odpracovanej určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času. Vydelením žalovanej sumy 5.543,76 Eur z celkovým počtom odpracovaných hodín v určenej služobnej pohotovosti (1944,97 hodín) a následným porovnaním výslednej sumy (2,85 Eur) so zákonnými minimálnymi mzdovými nárokmi (minimálnou hodinovou mzdou za žalované obdobie do konca pre prvý,

najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá suma predstavovala 3,40 Eur za hodinu) je podľa jeho názoru zrejmé, že priznaná suma náhrady škody v žiadnom prípade nemôže byť neprimerane vysoká.

16. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalovanú výšku nároku považoval za neprimeranú s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov uviedol, že rozhodnutia súdneho dvora, na ktoré žalovaný poukazuje sa zaoberali zásahmi do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny, čiže je zjavné, že ide o neporovnateľné skutkové a tým aj právne okolnosti v porovnaní s týmto sporom. Ďalej poukázal na to, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je len mierne vyššia, než priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike za roky 2018-2021 pre prvý najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie predstavovala sumu 3,16 Eur. Za žiadnu z hodín odslúženej a do odpracovaného času nezapočítanej služobnej pohotovosti nebolo žalobcovi priznané viac, než suma zodpovedajúcu maximálne 35 % z jeho hodinovej mzdy. Aj z tohto pohľadu ju nemožno považovať za neprimerane vysokú, práve naopak, ide podľa jeho názoru o minimálnu mieru spravodlivého odškodnenia. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa neho spĺňa satisfakčnú funkciu, ako aj preventívnu a sankčnú funkciu. Zároveň nemá voči žalovanému likvidačný charakter, a teda zo všetkých rozhodujúcich hľadísk je minimálne primeraná a opodstatnená. Žalobca ďalej poukázal na rozhodovaciu činnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) v obdobných prípadoch.

17. K námietke premlčania uviedol, že k ujme na osobnostných právach dochádzalo každým mesiacom za žalované obdobie tým, že nebol dodržaný limit pracovného času podľa článku 6 písm. b/ smernice v dôsledku nezapočítania služobnej pohotovosti do pracovného času v rozpore s článkom 2 ods. 1 smernice, pričom toto porušovanie nebolo kompenzované v služobnom plate za každý príslušný mesiac. Poukázal na to, že čo do základu ide v tomto prípade o nárok a náhradu škody z porušenia práva Európskej únie, ktorý nárok len je analogicky posudzovaný ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Služobný plat hasičov je pritom splatný 10-tym dňom mesiaca za predchádzajúci kalendárny mesiac. Žalobou si uplatňoval nárok počnúc splatnosťou mzdy za mesiac september 2019, ktorá nastala dňa 10. 10. 2019. Nakoľko žalobu doručil na súd dňa 10. 10. 2022, bola podaná v rámci trojročnej premlčacej doby, teda včas.

18. V dôsledku odvolania odvolací súd (podľa § 34 CSP) vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Odvolací súd odvolacie námietky žalovaného nepovažoval za dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. V odvolacom konaní neboli zistené nesprávne skutkové zistenia súdom prvej inštancie z vykonaných dôkazov pred súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, zároveň sa súd prvej inštancie vysporiadal s podstatnými otázkami ohľadom základu uplatneného nároku, ako aj jeho výšky.

19. Predmetom sporu je zaplatenie sumy 5.543,76 Eur z titulu náhrady škody spočívajúcej v nemajetkovej ujme spôsobenej žalobcovi za porušenie jeho práva na maximálny týždenný pracovný čas s poukazom na čl. 6 písm. b) smernice, ktorý nebol dostatočne prebratý do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do zákona o HaZZ.

20. Podľa ustanovenia § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

21. Odvolací súd uvádza, že ustanovenie § 3 CSP vymedzuje právomoc civilných súdov metódou konkrétneho výpočtu právnych vzťahov, o ktorých súdy konajú a rozhodujú. Súkromnoprávne vzťahy, z ktorých vychádzajú súkromnoprávne spory a iné veci, sú charakterizované najmä právnou rovnosťou a vôľovou autonómiou ich účastníkov. Ich postavenie je rovnocenné, čo znamená, že jeden z účastníkov súkromnoprávneho vzťahu nie je oprávnený jednostranne ukladať povinnosti druhému účastníkovi a ani sám autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého účastníka súkromnoprávneho vzťahu. Zisťovanie danosti právomoci civilných súdov sa spravuje zásadou, že to, či právny vzťah a jeho riešenie patrí do ich právomoci alebo nie, je závislé od jeho obsahu, a nie iba od jeho úpravy konkrétnym právnym odvetvím hmotného (najčastejšie) súkromného práva. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Európskej únie v dôsledku nesprávneho prebratia - transpozície smernice Európskej únie do vnútroštátneho právneho poriadku, je potrebné zaradiť medzi súkromnoprávne spory, pričom odvolací súd poukazuje na to, že z judikatúry súdneho dvora vyplýva, že spory o náhradu

škody spôsobenej porušením práva Európskej únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. Keďže v posudzovanom spore sa medzi žalobcom a žalovaným jedná o súkromnoprávny spor týkajúci sa žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody porušením práva Európskej únie, ktorej sa domáhal ako nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie mal v zmysle ustanovenia § 3 CSP právomoc spor medzi žalobcom a žalovaným prejednať a v spore rozsudkom rozhodnúť. Súd prvej inštancie pri posudzovaní veci predmetu sporu musel posudzovať zodpovednosť žalovaného za škodu žalobcovi, ktorá mu bola spôsobená porušením práva Európskej únie, pričom jedným z predpokladov zodpovednosti je „dostatočne závažné porušenie právnej normy Európskej únie, ktorej cieľom je priznanie práv jednotlivcom“. Súd prvej inštancie bol v rámci svojej právomoci v prejednávanom spore oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k tvrdenému porušeniu práva Európskej únie pri preberaní smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky, a to konkrétne vo vzťahu k zákonu o HaZZ, čo znamená, že v jednotlivostiach bol oprávnený a povinný skúmať, či zákon o HaZZ zodpovedá cieľom čl. 6 písm. b/ smernice. Z týchto dôvodov preto argumentácia žalovaného v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie nebol oprávnený, a teda nemal právomoc posudzovať súlad zákona o HaZZ so smernicou, je nedôvodná. S otázkou právomoci súdu, miestnej príslušnosti súdu a splnenia procesných podmienok pre prejednanie a rozhodnutie o nároku žalobcu sa súd prvej inštancie správne vysporiadal.

22. K námietke žalovaného o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie, žalovaný v konaní poukázal na potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“ s tým, že na aplikácii smernice sa žalovaný nepodieľal, nie je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodná. Odvolací súd sa so záverom súdu prvej inštancie o nesprávnom prebratí smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky stotožňuje, pričom skutočnosť, že žalovaný sa priamo nepodieľal na aplikácii smernice, je z hľadiska prejednávaného sporu bez právneho významu. Podľa čl. 29 smernice je táto smernica adresovaná členským štátom, pričom žalovaný ako členský štát Európskej únie a adresát smernice po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej a aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice. V prípade že žalovaný túto povinnosť nesplní, je zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu smernice, pokiaľ k nesprávnej aplikácii smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku. Keďže žalobca sa žalobným nárokom domáha náhrady škody spočívajúcej v nemajetkovej ujme z titulu porušenia práva Európskej únie členským štátom Európskej únie, žalovaný Slovenská republika, v mene ktorej koná ústredný orgán verejnej správy, a to ministerstvo vnútra, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre hasičský a záchranný zbor disponuje pasívnou vecnou legitimáciou. Z týchto dôvodov odvolací súd námietku nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v spore považuje za nedôvodnú.

23. Odvolací súd za nedôvodnú považuje aj námietku žalovaného, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil pôsobnosť smernice, ktorá sa na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu, pretože sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany (čl. 1 ods. 3 smernice v spojení s čl. 2 smernice Rady 89), pričom zároveň namietal, že rozhodnutie súdneho dvora vo veci C- 429/09 sa týka „mestského hasiča. Súd prvej inštancie pri právnom posúdení veci aj v znení smernice správne pri rozhodovaní vychádzal aj z príslušnej judikatúry súdneho dvora, pretože súd je povinný plne uplatňovať výklad práva Európskej únie, ktorý súdny dvor podal (pozri rozsudok C-261/2021 zo dňa 07. júla 2022). Súdny dvor rozhodol, že čl. 6 písm. b/ smernice má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor rozhodol, že smernica sa má uplatniť na činnosti hasičského a záchranného zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne, pričom nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom, alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným, a to aj v prípade, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojim charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely smernice pojem pracovníka nemôže byť vykladaný rôzne podľa právnych predpisov toho ktorého štátu, ktorý je členským štátom Európskej únie, ale má autonómny význam vlastný právu Európskej únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať žiaden dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Európskej únie. Znamená to teda, že skutočnosť, či niekto je podľa vnútroštátneho práva dobrovoľným hasičom alebo profesionálnym hasičom, nie je vo vzťahu k posudzovaniu charakteristiky pracovníka relevantná, a na takéhoto pracovníka sa vzťahujú ustanovenia smernice (rozsudky C-397/01 až C-403/01, C-429/09,

C-518/15). Vzhľadom už na uvedené je preto nedôvodná odvolacia námietka žalovaného, že smernica sa nevzťahuje na žalobcu ako hasiča a bez právneho významu je skutočnosť, či hasič plní svoje úlohy v pracovnom, resp. služobnom pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny. Čl. 6 písm. b/ smernice predstavuje v rozsahu v akom ukladá členským štátom Európskej únie maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva Európskej únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke, alebo akémukoľvek obmedzeniu a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudok C-429/09 vo veci Fuß body 33. až 35.). Členské štáty Európskej únie teda nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b/ smernice tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku, alebo určitým spôsobom obmedzovali (C-397/01 bod 99., C-429/09 body 35. a 52.). Súdny dvor judikoval, a to opakovane, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 bod 95.) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (rozsudok C-437/08 bod 27.).

24. Súdny dvor osobitne v prípade hasičov potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený smernicou (rozsudok C-429/09, C-52/04). Z dôvodu, že žalobca počas výkonu služobnej pohotovosti musí byť k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, t. j. v mieste výkonu práce, celý čas služobnej pohotovosti je potom potrebné započítať do pracovného času žalobcu, pričom skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada v zmysle § 122 ods. 1 zákona o HaZZ nemá vplyv na porušenie článku 6 písm. b/ smernice. Námietka žalovaného, že smernica sa na príslušníkov hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, je preto z uvedených dôvodov nedôvodná. Odvolací súd poukazuje na to, že aj z aktuálnej judikatúry súdneho dvora vyplýva, že v prípade, ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka vyžadujú jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje a venovať tento čas svojim vlastným záujmom, predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka (rozsudky vo veci C-214/20, C-580/19, C-344/19).

25. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom, pričom veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol žalobca v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný, odvolací súd uvádza, že zo žaloby ako aj z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že žalobca uplatnil nárok na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) z dôvodu, že u žalobcu došlo v príčinnej súvislosti s porušením práva Európskej únie zo strany žalovaného k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia z dôvodu, že účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia smernice zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania, alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie a súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život, pretože reálne musel odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice a musel tráviť čas v práci, prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať rodine, záľubám, resp. iných aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Súd prvej inštancie dospel k správnemu záveru ohľadom splnenia predpokladov zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú žalobcovi porušením práva Európskej únie, pričom predmetné predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú porušením práva Európskej únie vyplývajú z judikatúry súdneho dvora. Podľa judikatúry súdneho dvora štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva Európskej únie, ak porušená norma práva Európskej únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám, alebo zakladá povinnosti pre členský štát, porušenie práva Európskej únie je dostatočne závažné a medzi porušením práva Európskej únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. Odvolací súd je v súlade s názorom súdu prvej inštancie toho názoru, že v súdenej veci boli predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi v

dôsledku porušenia práva Európskej únie splnené. Odvolací súd uvádza, že článok 6 písm. b/ smernice priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas, vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Toto ustanovenie smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ustanovenie článku 6 písm. b/ smernice nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu, vrátane nadčasov presiahol 48 hodín, keď do pracovného času sa v rozpore s čl. 2 ods. 1 smernice žalobcovi nezapočítava čas služobnej pohotovosti, pričom v konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, a to listinnými dokladmi, ktoré boli vypracované zamestnávateľom žalobcu, že za sporné obdobie, ktoré je predmetom sporu, opakovane dochádzalo k tomu, že priemerný týždenný služobný čas žalobcu presahoval hranicu 48 hodín, na čo poukázal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Zároveň je splnená aj podmienka porušenia práva Európskej únie dostatočne závažným spôsobom, keďže porušenie článku 6 písm. b/ smernice vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Európskej únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom Európskej únie priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Európskej únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou súdneho dvora (rozsudok C-429/09). Splnená je aj podmienka príčinnej súvislosti medzi porušením práva Európskej únie členským štátom a vznikom ujmy u jednotlivca, keď v príčinnej súvislosti s porušením práva Európskej únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy), a to v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia v zmysle článku 40 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej „ústava SR“) a tiež v dôsledku zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život v zmysle článku 19 ods. 2 Ústavy SR, keďže žalobca reálne musel odpracovať viac ako bol povinný v zmysle smernice, a to na úkor svojich blízkych ako aj seba, pričom musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať rodine, priateľom, svojim záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s pracovným zaradením žalobcu.

26. Nie je dôvodná odvolacia námietka žalovaného, že medzi porušením práva Európskej únie a vznikom škody žalobcu nie je príčinná súvislosť z dôvodu, že žalobca neupozornil svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práva a nepožiadal ho o náhradu škody, a teda nevyvinul primerané úsilie na zamedzenie vzniku škody. Na postavenie žalobcu ako hasiča sa vzťahuje judikatúra súdneho dvora (rozsudky C-429/09 a C-445/06), z ktorej vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať, výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva Európskej únie by bol znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody založené na porušení práva Európskej únie museli byť zamietnuté alebo čiastočne zamietnuté iba z dôvodu, že sa jednotlivci nedomáhali práva, ktoré im priznáva právo Európskej únie, a ktoré im vnútroštátny zákon odoprel. Článok 6 písm. b/ smernice nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením, a preto za týchto podmienok správne dospel súd prvej inštancie k záveru, že nemožno považovať za primerané požadovať od žalobcu, ktorému vznikla škoda z dôvodu, že boli porušené jeho práva, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady tejto škody najprv vyvíjal iniciatívu vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi.

27. Odvolací súd ďalej uvádza, že smernica neobsahuje ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Náhrada škody spôsobená jednotlivcovi porušením práva Európskej únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv jednotlivca. Vnútroštátne právo členských štátov Európskej únie musí určiť, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektívnosti bolo stanovené, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a tiež definovať pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Právny poriadok Slovenskej republiky tiež nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva Európskej únie. Ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov takúto právnu úpravu neobsahuje, preto súd prvej inštancie správne ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analógia podľa § 11 až 13 OZ). Odvolacia námietka žalovaného, že žalobca nepreukázal spôsobenú ujmu nie je dôvodná, pretože z vykonaného dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobca v žalovanom období je každý mesiac v práci viac než by prináležalo podľa maximálneho pracovného času a zároveň opakovane dochádzalo u žalobu k prekračovaniu limitu 48-hodinového služobného času. Odvolací súd uvádza, že žalobca v dôsledku takého rozvrhu pracovného času,

ktorý bol v rozpore s právom Európskej únie, prišiel o čas, ktorý by inak (za situácie, že by nemal nariadenú pracovnú pohotovosť s povinnosťou zdržiavať sa na pracovisku) venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských vzťahov fyzickej a psychickej relaxácii, mohol by rozhodnúť o trávení tohto času podľa vlastného uváženia.

28. Odvolací súd nesúhlasí ani s námietkou žalovaného, že v súdenej veci neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ z dôvodu, že žalobca sa mal domáhal upustenia od takého zásahu od svojho zamestnávateľa s poukazom na to, že žalobca sa domáha len finančného plnenia, ktoré má slúžiť len ako akási kompenzácia bez toho, aby tento údajný protiprávny stav bol do budúcna napravený. Súd je pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy viazaný v tom smere, že má posúdiť primeranosť výšky náhrady ujmy, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácii smernice žalobca utrpel, pričom spôsob určenia ako aj posudzovanie výšky nároku z titulu náhrady nemajetkovej ujmy je na úvahe súdu. Súd však musí pri úvahe o priznaní ako aj výške náhrady nemajetkovej ujmy hodnotiť tak jednotlivé okolnosti ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy zo zákona je na voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave. Súd prvej inštancie so zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené, a to právo na ochranu zdravia a právo na súkromie a okolnosti porušovania práva žalobcu správne dospel k záveru, že v súdenej veci sú splnené podmienky na aplikáciu § 13 ods. 2 OZ, t. j. na priznanie zadosťučinenia v peniazoch. Aj podľa názoru odvolacieho súdu vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, keď žalovaný ako členský štát Európskej únie neprijal opatrenia nevyhnutné za zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b/ smernice a zároveň za situácie, že do pracovného času nie sú zarátavané nadčasy služobnej pohotovosti, je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah, ktorým je štát namieste. Rovnako berúc do úvahy už uvedené neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a pod. Z formulácie § 13 ods. 2 OZ vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osobe v spoločnosti je len príkladmo uvedené, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom právna úprava v ust. § 13 ods. 1 a 2 OZ nevylučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie konštatuje, že žalobcovi ako fyzickej osobe vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

29. Žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia nemajetkovej ujmy v sume 5.543,76 €, ktorú vyčíslil ako súčin odpracovaných hodín určenej služobnej povinnosti za obdobie od septembra 2019 do augusta 2022 a rozdielu peňažnej náhrady vyplácanej za určenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 1 zákona o HaZZ a náhrady za nariadenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 2 písm. a/ zákona o HaZZ, pričom v konaní pred súdom prvej inštancie výpoveďou žalobcu v spojení s listinnými dôkazmi preukázal, tak ako to vyhodnotil súd prvej inštancie, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom Európskej únie prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. Domáhal sa náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil, a ktoré mu neboli započítané do služobného času (čo je v rozpore s čl. 2 ods. 1 smernice), nedomáhal sa nemajetkovej ujmy vyčíslenej za presný počet odpracovaných hodín nad limit 48 hodín týždenne.

30. Súd prvej inštancie konštatoval, že na základe dokladov predložených žalobcom vyplýva, že pri určovaní nariadenia pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekračovaniu maximálneho limitu 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období, s ktorým zisteným skutkovým stavom s prihliadnutím na žalobcom predložené doklady sa odvolací súd stotožňuje. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že v roku 2019 (za obdobie september 2019 - december 2022) týždenný pracovný čas žalobcu presahoval týždenný pracovný určený smernicou priemerne o 8 hodín každý týždeň (pri počte žalobcom odpracovaných hodín 697 a priemernom počte týždňov 17,43 priemerný týždenný pracovný čas žalobcu na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 52,04 hodín), v roku 2020 týždenný pracovný čas žalobcu presahoval týždenný pracovný určený smernicou priemerne o 8 hodín každý týždeň (pri počte žalobcom odpracovaných hodín 2096 a priemernom počte týždňov 52,28 priemerný týždenný pracovný čas žalobcu na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu

služobných zmien predstavuje v priemere 54,05 hodín), v roku 2021 týždenný pracovný čas žalobcu presahoval týždenný pracovný určený smernicou priemerne o 8 hodín každý týždeň (pri počte žalobcom odpracovaných hodín 1985,75 a priemernom počte týždňov 52,14 priemerný týždenný pracovný čas žalobcu na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 52,34 hodín) a v roku 2022 (za obdobie január 2022 - august 2022) týždenný pracovný čas žalobcu presahoval týždenný pracovný určený smernicou taktiež priemerne o 8 hodín každý týždeň (pri počte žalobcom odpracovaných hodín 1301 a priemernom počte týždňov 50,11 priemerný týždenný pracovný čas žalobcu na pracovisku pri existujúcom spôsobe rozvrhu služobných zmien predstavuje v priemere 436,45 hodín), pričom v roku 2019 žalobca odpracoval 210 hodín určenej služobnej pohotovosti, v roku 2020 žalobca odpracoval 670,46 hodín určenej služobnej pohotovosti, v roku 2021 žalobca odpracoval 628,06 hodín určenej služobnej pohotovosti a v roku 2022 žalobca odpracoval 436,45 hodín určenej služobnej pohotovosti.

31. Podľa názoru odvolacieho súdu je legitímny aj názor žalobcu a rovnako súdu prvej inštancie, keď výšku nemajetkovej ujmy odvodzoval od počtu hodín strávených pracovnou pohotovosťou, ktorý čas nebol započítaný do pracovnej doby žalobcu. Úvaha súdu, že výšku nemajetkovej ujmy odvodzoval od výšky počtu hodín pracovnej pohotovosti, ktorá nebola žalobcovi započítaná do pracovnej doby, je v zásade legitímna. Odvolací súd uvádza, že má vedomosť o rozhodovacej činnosti, či už súdov prvej inštancie, ako aj súdov odvolacích, pričom táto rozhodovacia činnosť v jednotlivých prípadoch (obdobných ako prípad v tejto veci) je rozličná, keď niektoré rozhodnutia, či už prvostupňových súdov, resp. odvolacích súdov sa stotožňujú s výškou nemajetkovej ujmy, ktorá je odvodzovaná od počtu hodín pracovnej pohotovosti, ktorá nie je započítaná do pracovného času za situácie, že zároveň nebol rešpektovaný článok 6 písm. b/ smernice č. (ako v tejto veci); niektoré súdy pri úvahe o výške nemajetkovej ujmy vychádzajú zo skutočnosti, koľko hodín pracovnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzovala na pracovný čas hasiča, bolo v rozhodnom období nad rozsahom 48 hodín; niektoré súdy výšku nemajetkovej ujmy priznávajú na základe voľnej úvahy, neberúc do úvahy ani počet odpracovaných hodín pracovnej pohotovosti, ktorý sa nezapočítava do pracovného času hasiča, resp. ktorý presahuje hranicu 48 hodín pracovného času v týždni. Odvolací súd teda uzatvára, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o žalobcom uplatnenom nároku, ktorým sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy správne prihliadol na charakter a trvanie zásahu, ktorým zásahom boli porušené aj osobnostné práva na súkromie a rodinný život garantované Ústavou SR. Je potrebné prihliadnuť na to, že právo na odpočinok u žalobcu je permanentne niekoľko rokov porušované, pričom žalobca plní v spoločnosti zodpovedné úlohy, ktoré od neho vyžadujú plné nasadenie. O to viac je dôležité, aby mal možnosť po práci si aj odpočinúť a venovať sa svojim záľubám, rodine, resp. vykonávaniu aktivít podľa vlastného uváženia, pričom takýto odpočinok nemôže dosiahnuť v prípade nariadenej pracovnej pohotovosti, počas ktorej je povinný zdržiavať sa na pracovisku. Berúc do úvahy všetko už uvedené, odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny.

32. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú žalovaným v odvolacom konaní, táto bola podaná oneskorene, pretože § 366 v spojení s § 149 a 150 CSP medzi novoty v odvolacom konaní zahŕňa aj hmotnoprávnu námietku, ktorou je okrem iného aj námietka premlčania. Žalovaný pritom netvrdil, že by túto hmotnoprávnu námietku ako prostriedok procesnej obrany nemohol uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie bez svojej viny. Na základe uvedeného odvolací súd na námietku premlčania neprihliadal (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/272/2020 z 29. júna 2022).

33. Ako výrok závislý odvolací súd preskúmal i druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania. Keďže žalobca bol v konaní plne úspešný, súd prvej inštancie správne priznal žalobcovi v zmysle § 255 ods. 1 CSP nárok náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom výška týchto trov bude určená osobitným uznesením súdu prvej inštancie postupom v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

34. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní nebol žalovaný úspešný ani sčasti, keď odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho odvolaním napadnutých častiach z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. Celý procesný úspech v odvolacom konaní tak prináleží žalobcovi, ktorý má preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O ich výške rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

35. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).